

Макаренко Н.О.

*к. е. н., доцент кафедри статистики, АГД та маркетингу
Сумського національного аграрного університету
м. Суми, Україна*

ВПЛИВ МЕТОДІВ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність впровадження логістичного менеджменту в практику діяльності підприємств зумовлена вимогами ринкової економіки. В умовах загострення конкуренції між виробниками продукції, логістичний менеджмент набуває свого безпосереднього статусу і значення, але залишається проблемним його впровадження в діяльність підприємств, забезпечення функціонування та підвищення його ефективності.

На великих підприємствах рівень управління об'єктивно зумовлює необхідність впровадження логістичного менеджменту. Функції управління поєднуються в окремі операційні блоки оптимізації, що забезпечує синергію основних управлінських функцій з функціями логістичними. Зміни в управлінні відбиваються і на організаційних перетвореннях на підприємствах в напрямку виділення логістики як окремого відділу, підвищення його статусу, повноважень та ефективності. Однак, незавершеність перетворень призводить до того, що підсистема логістичного менеджменту не може цілком інтегруватися в систему управління підприємством. Логістичний і загальний менеджмент знаходяться у співвідношенні частини і цілого. Становлення та розвиток логістичного менеджменту є можливим тільки в межах високо розвинутого загального менеджменту [1, с. 119].

Координаційна діяльність структурних підрозділів підприємства справляє вплив на рівень та ефективність логістичного менеджменту через принципи комплексності й інтеграції. Це означає не підпорядкування в процесі управління одних підрозділів іншим, а управління через їх відносну

самостійність і розкриття відповідного управлінського потенціалу. Ступінь координованості діяльності виявляє наступну залежність: наскільки повно узгоджена управлінська діяльність на підприємстві, настільки ж підвищується ефективність логістичного менеджменту. Ступінь координованості діяльності також залежить від співвідношення централізації і децентралізації управлінської діяльності. Такий підхід досить актуальний для процесу управління на середніх і, особливо, на великих підприємствах. На підвищення ступеню координації та інтеграції на підприємстві спрямовані функції логіста.

Впровадження та підвищення ефективності логістичного менеджменту на підприємствах України пов'язані з використанням західного управлінського досвіду, носіями якого виступають відділи або асоціації логістики; підприємства, що спеціалізуються на наданні різноманітних логістичних послуг, починаючи від транспортування, вантажопереробки та закінчуючи консультативними послугами. На українських підприємствах логістичну діяльність доцільно організовувати через заснування посади логіста. Впровадження посади логіста на підприємстві і його тісна співпраця із заступниками генерального директора будуть сприяти централізації та координації стратегічного управління поточними процесами з метою максимізації прибутку підприємства в цілому [2, с. 87].

Основним завданням логіста має бути впровадження економіко-математичних й оптимізаційних методів в систему управління матеріальними, фінансовими, інформаційними потоками на підприємствах. Система управління повинна забезпечувати максимальне задоволення споживчого попиту через оптимальні витрати в кожному вузлі траєкторії руху матеріальних та супроводжуваних потоків. Реальні факти господарської діяльності на підприємствах України визначають створення відділів логістики на підприємствах як завдання на перспективу.

Основа впливу масштабу бізнесу на рівень та ефективність логістичного менеджменту складають: окупність впровадження логістики та

посади логіста (грошовий обіг підприємства визначає досягнення беззбитковості логістичних заходів); пом'якшення ризиків підприємницької діяльності (на великих підприємствах вони більші); зростання конкурентоспроможності підприємства (на великих підприємствах можливості для оптимізації значно більші); організаційні заходи та підвищення ефективності загального менеджменту [4, с. 206].

Відомо, що 95-98% часу, протягом якого матеріал знаходиться на виробничому підприємстві, припадає на виконання завантажувально-розвантажувальних і транспортно-складських робіт. Цим обумовлюється їх значна частина в собівартості продукції, яка випускається.

Логістичний підхід до управління матеріальними потоками на підприємстві дозволяє максимально оптимізувати виконання комплексу логістичних операцій. За даними проведеного дослідження 1% скорочення витрат на виконання логістичних функцій має той же ефект, що і збільшення на 10% обсягу збуту. При цьому складовими сукупного ефекту від застосування логістичного підходу до управління матеріальними потоками на підприємстві є те, що виробництво орієнтується на ринок, стає можливим ефективний перехід на малосерійне і індивідуальне виробництво; налагоджуються партнерські відносини з постачальниками; скорочуються простой устаткування (забезпечується тим, що на робочих місцях постійно є наявності необхідні для роботи матеріали); поліпшується якість продукції, яка випускається; скорочується виробничий цикл і мінімізуються витрати [3].

На нашу думку, причини, які дозволяють знизити витрати, пов'язані з виробничим процесом наступні:

1. Оптимізація запасів - одна з центральних проблем логістики. Зміст запасів вимагає відволікання фінансових коштів, використання значної частини матеріально-технічної бази, трудових ресурсів.

2. Аналіз досвіду фірм Західної Європи, які використовують сучасні логістичні методи організації виробництва, показує, що застосування логістики дозволяє зменшити виробничі запаси на 50%.

3. Скорочення чисельності допоміжних робітників. Чим менше рівень системності, тим менше визначений трудовий процес і тим вище потреба в допоміжному персоналі для виконання пікових обсягів робіт.

4. Зниження витрат матеріалів. Будь-яка логістична операція – це потенційні витрати, а оптимізація логістичних операцій – це скорочення витрат.

5. Поліпшення використання виробничих і складських площ. Невизначеність потокових процесів змушує резервувати великі додаткові площі. Зокрема, при проектуванні торгових оптових баз невизначеність потокових процесів змушує на 30% збільшувати площі складських приміщень.

Таким чином, використання методів логістичного менеджменту в управлінні фірмою забезпечує виконання всіх процесів, пов'язаних з управлінням фізичним переміщенням різних видів потоків з щонайменшими загальними витратами - на виробництво продукції, зокрема й закупівлю сировини та матеріалів і розподіл готової продукції та доставку її до споживача.

Література:

1. Афанасенко И.Д. Коммерческая логистика: учебник для вузов / И.Д. Афанасенко, В.В. Борисова; Стандарт третьего поколения. – СПб.: Питер, 2012. – 352с.
2. Організація та планування логістичних систем: підручник ; за ред. проф. М.П. Денисенка, проф. П.Р. Лековця, проф. Л.І. Михайлової. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336с.
3. Пономарьова Ю.В. Оцінка ефективності логістичної системи / Ю.В. Пономарьова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – № 188. – С. 97-101.
4. Просветов Г.И. Математические методы в логистике: задачи и решения: учеб.- практ. пособ. / – [2-е изд., доп.] Просветов Г.И. – М.: Издательство «Альфа-Пресс», 2009. – 304 с.